

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Versoeninghe Vande Menschen Met Godt Door Het H. Sacrificie der Misse

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1671

Eerste Afdeelinghe. Wort bewesen uyt de woorden Christi, ghenomen voor den teghenwoordigen tijt, dat de Misse Waerlijck eene versoen-offerande is.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34140

of niet / onse materie / die wy nu booz heb-
 den te toonen dat de Misse een verfoen offerande is /
 dat soo wel bast in r'een als in r'andey: Wy sul-
 den eerst opnemen de woorden Christi, als of se
 seggt waeren van den teghentwoordighen tijt op
 welcken hy sat aen de tafel.

EERSTE AFDEELINGHE.

Wort bewesen uyt de woorden Chri-
 sti, ghenomen voor den teghen-
 woordigen tijt, dat de Misse Waer-
 lijck eene verfoen-offerande is.

De woorden Christi dan / ghenomen sijnde in
 desen sin, moet nootsaekelijck volghen dat'er
 vergiffenisse der sonden geschiedde in het abont-
 mael selve / daer de discipelen met Christo saten aen

daer daer vergiffenisse der sonden is / is oock
 saekelijck verfoeninghe met Godt, etgo in 't leste
 mael / op den tijdt selve dat de discipelen sa-
 ten aen de tafel / gheschied'er verfoeninghe met Godt.

Dat'er vergiffenisse der sonden gheschiedde / blijck
 uyt de woorden Christi, ghelijck se lugden /
 dat Christus seggt: Dit is mijn bloedt, 't welck voor
 vergoten wort tot vergiffenisse der sonden.

Dese vergiffenisse en kost niet gheschieden / noch
 gheschieden van broodt / noch door het upstoz-
 en van wijn / noch door de teekenen van het lie-
 den ende bloedt Christi, want den H. Joannes in sij-
 n'ersten bryef *Cap. 1. v. 7.* seggt / dat ons het bloedt
 in substantie moet suyveren van alle sonden, er-
 ghe vergiffenisse der sonden, ende verfoeninghe met
 Godt, de welke in 't leste Abontmael selve ghes-
 chiedde.

gheschiedde / en kost niet anders gheschieden als dooz
het waerachtigh bloet Christi in substantie / t welck
in t'er daet t'en tijde van t'abontmael vngestort
wterc upt den beker / volgens den Griekschē text
handen H, Lucas.

¶ **E** is pertinent ende merckens weerdigh t'gge-
ne over dertghen hondert en sestig jaeren dieg-
aengaende gheschreben heeft dien grooten leeraer
en Bisschop den H. Gregorius Nyllenus Orat. 2. de ka-
surr. sprekende van het lesse abontmael: Den Heere
Christus, seyt hy / voorkomende het gheuek vande Jo-
den, offert sijn selven tot eene offerande, sijnde laemen
den Priester ende het lam: Maer ghy sult vraghen, wan-
neer is dit gheschiedt? t is toen gheschiedt als hy sijn lie-
haem te eten, ende sijn bloedt te drincken gaf aen sijnē
vrienden.

Schoone ende waerachtige woordelike wel ber-
dfenen opghewegen te worden elck in t' besonder:
Christus, seght desen H. Vader / een van de meeste
lichten van het heel Oosten, atz hy het abontmael
nam met sijnē discipelen / gebende hun sijn lichaem
en bloedt / voorquam: het ghewelt der Joden, ende dede
eene offerande: Waer van? van sijn eyghen selven. Wat
was dit dooz een ghewelt der Joden het ghene Chri-
stus voorquam? was dat / het welck sy hem s' an-
derdaeghs aendeden als sy sijn lichaem sloeghen
ende sijn bloedt vergoten aen t' krups / waer dooz
Christus eene bloedighe offerande dede van sijn e-
yghen selven aen sijnē hemelshen Vader / tot ber-
giffenisse der sonden: Die altemael / seght Nyllenus
heeft hy voorkomen / dat is / daeghs te vozen ghe-
daen in het lesse abontmael; ghelijck hy don dooz
het ghewelt dat de Joden hem aendeden / eene bloe-
dighe offerande van sijn eyghen selven ghedaen
heeft aen t' krups / tot vergiffenisse der sonden / al-
soo heeft hy in t' lesse abontmael / sonder het ghewelt
der Joden, eene onbloedighe offerande van sijn eyghen
selven ghedaen, mede tot vergiffenisse der sonden.
Soo is hier dan een sacrificie ghedaen dooz het
welcke de menschen versoent werden met Gode / want

het lichaem ende bloedt Christi: in't Nachmael Christi wiert per ghedaen dooz het welck de sonden niet'er daer wserden vergeben: De sonden en worden niet vergeben als dooz het slozen van het waerachtich bloedt Christi, soo wiert dan / ghelijck oock de Evangelisten niet klare woorden getuygen / ten tijde van het aboutmael selve / het waerachtich bloedt Christi vergoten ofte ghestoort: niet sulcx en woxt'er ghedaen in het Nachmael vande Sectarissen / ergo die bedientinghe de welke Christus sijne discipelen belaste te doen / en was het Nachmael vande Sectarissen niet.

Allenlijck soude yemant konen wijffelen hoe het bloedt in't aboutmael upt ghestoort wiert: niet an't woerde / mer het selve upt den beker te dyncken / want ghelijck den H. Lucas in synen origineelen Griexschen text seght: Den beker wiert upt ghestoort tot vergiffentisse der sonden / ergo 't moest nootdackelijck het bloedt Christi sijn dat upt den beker ghestoort wiert om dat dooz het uytstoxen van wijn / ofte recken des bloedts de sonden niet en kosten vergeben worden: Daerom seght den H. Augustinus seer wel: Dat was in den beker het welck upt de zijde Christus ghevloeyt is, te weten / het eygen bloedt Christi.

2. Dese bedientinghe de welke Christus aen sijne discipels belastede / en kost onse Communitie niet wesen: Want Christus gaf hun de macht (seggende / Doet dat) om te doen het ghene hy selve ghedaen hadde: maer hy en hadde hun niet alleen de communitie upt ghevecht / ghebende hun sijn lichaem ende sijn bloedt / maer hadde oock het broot ende wijn ghezeghent ende gheheplicht: Dese macht gaf hy alleen aen sijne Discipelen / ende aen haere successors / ende niet aen allen gbeloofghen / ergo de macht die hy gaf aen sijne discipelen en bestont niet alleen in de Communitie upt te repelen aen de geloovigen / maer oock om het broodt ende wijn te zeghenen ende te heplighen.

Al't saeken dan / ghelijck het nu blijkt / dat de bedientinghe

bedieninghe die Christus toe betrouwde aen sijne
discipelen / het Nachemaal van de Sectarissen/
niet oock onse Communie niet en kan wesen/soo
mer het dan nootfaeckelijck yet anders sijn/ daer
meer niet anders als onse Wisse / ergo onse
Wisse is die bedieninghe.

Dit bewijs ick wederom uyt de epgen woor-
den van de Evangelisten / ende van den H. Paulus,
so se daer stighen/ ende spreken vanden tegen-
woordighen tijt.

Den H. Lucas Cap. 22. seght dat Christus gheseyt
heft: Dit is mijn lichaem, t'welck voor v. l. ghegheven
wort: Ende: Dit is den beker in mijnen bloede, den
welcken voor v. l. uyt ghestort wort.

Den H. Paulus 1. Cor. 11. seght dat Christus seyde:
Dit is mijn Lichaem t'welck voor v. l. ghebroken wort.

Hier uyt betoone ick dat de bedieninghe die Chri-
stus aen sijne discipelen belaste te doen / eene waer-
achtighe offerande, ofte Sacrificie moest wesen: Dit
is klaer uyt die woorzen VOOR V. L.: Chri-
stus en seyde niet / dit is mijn lichaem t'welck AEN VL.
maer VOOR VL. ghegheven wort: Hy en seyde niet
dit is mijn Lichaem t'welck AEN VL. maer / VOOR
VL. ghebroken wort, Hy en seyde niet: Dit is den be-
ker in mijnen bloede, den welcken AEN VL. maer/
VOOR VL. vergoten oft uyt ghestort wort: Hier by
saghen de andere Evangelisten dat dit geschiedde
te vergiffnisse der sonden.

Hier uyt besluyt ick dat die bedieninghe de welke
aen de discipelen toebetrouwt wiert / nootfaeke-
lijck eene waerachtighe offerande / ofte sacrificie
moest wesen / t'welck sy moesten opdraeghen booz-
dighere tot vergiffnisse der sonden: Want als
Christus seyde aen sijne discipelen: mijn lichaem
moet VOOR VL. ende niet AEN VL. ghegheben/
niet ghebroken: Mijn bloedt wort VOOR VL. ghe-
gheben tot vergiffnisse der sonden / hy moest dat
aen niemant anders Voor hun gheben en stozten/
als aen HVN, dit en kost niemant anders wesen
als Godt aen den welcken hy het gaf ende stozte/
ende

ende die den eersten oorzynonck is van alle berghiffenisse der sonden / Maer het ghene aen Godt wort ghegheben / ofte ghestoet vooz ten ander / naemelijck tot berghiffenisse der sonden / is eene offerande ofte Sacrifice / ergo die bedientighe de welcke Christus toehertoude aen sijne discipelen / ende aen haere successours / was eene sacrifice ofte offerande die sy moesten opdraghen vooz andere tot berghiffenisse der sonden : Dit en kan het Nachtwort van de Sectarissen niet wesen / gheleijck sy selver moeten bekennen / ten kan oock onse Communie niet sijn / gheleijck nu betwisen is / soo moet het dan nootsakeelijck sijn onse Messe / ofte de Sectarissen moeten ons eenighe andere soodantighe offerande acutwijzen daer het lichaem ende bloedt Christi wort vooz de gheloobigen ghegheben ofte opgedraghen aen Godt / tot berghiffenisse van hunne sonden : Dit en sijn sy niet machtich te doen / soo beslype ick van nyt al het ghene tot noech toe gheseyt is / dat onse Messe eene offerande is die aen Godt wort op-gedragen vooz de Gheloobigen tot berghiffenisse van hunne sonden / vervolgens dat se eene versoen-offerande is / alsoo daer gheene verghiffenisse der sonden kan sijn / ofte de menschen moeten versont worden niet Godt.

Merckt vooz het lesse tot meerdere klaerhejdt der sache / dat Christus eerst seyde : Neemt ende eedt, dit is mijn lichaem, ende drinckt, dit is mijn bloet, dit was de Communie vande Apostelen : ten tweeden heeft hy gheseyt : Dit lichaem wort VOOR VL. ghegheven, ende Dit bloedt wordt VOOR VL. ghestort tot verghiffenisse der sonden : Het eerste van wiert AEN HVN, het tweede VOOR HVN geghen ende ghestoet.

Hier op seyde Christus, Doet dat oock : ghevende hun ende haere successours met dese woorden de macht om te doen het ghene hy selve gedaen hadde / ergo hy gaf hun de macht niet alleen om dat lichaem ende bloedt te gheben AEN ANDERE, maer oock om het selve te gheben VOOR ANDERE tot

berghiffenisse

9
bergiffenisse der sonden / dit en kost op dese ma-
nere aen niemant ghegheben worden als aen
Godt / ergo behalven de Communie te geben aen
andere / belaste hy hun eene offerande te doen aen
Godt boozde andere tot bergiffenisse der sonden /
Dit ghelijck nu bewesen is / en kan niet anders
sijn als onse Misse / ergo beslopte wederom dat
onse Misse eene Versoen-offerande is.

Dit sijn dan mijne eerste bewijfen uyt de eygen
woorden hande schrijftuere / wannet sy genomen
worden ghelijck se daer ligghen / dat is / booz
den tijt dat Christus met sijne discipelen sat aen de
tafel / van den welken de Evangelisten segghen
dat het lichaem ende bloedt niet'er daer VOOR de
discipelen wiert ghegheben tot bergiffenisse der
sonden: Du moeten wy de woorden op-nemen so
se van de Calvinisten, ende oock van onse upleg-
ghers verlaert worden / te weren / booz den toe-
komenden tijt als Christus sijn bloedt soude stozzen/
ende hanghen aen 't kruys.

II. AFDEELINGHE.

Wort bewesen uyt de woorden
Christi, ghenomen voor den
toe-komenden tijt, dat de
Misse eene versoen-
offerande is.

Wanneer de woorden Christi genomen wor-
den niet booz den tegenwoordigen/mar
booz den toekomstigen tijt / dan souden se aldus:
Dit is mijn lichaem t'welck voor v. l. sal ghegheven ofte
ghebroken worden: Ende: Dit is mijn bloedt, t'welck
voor v. l. ende voor vele sal uytghestort worden, te me-
ken / aen 't kruys. Dese